Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/beKSAD-J/22
Názov predmetu	Kopanicové sídla a dedina
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD. (prednášajúci), doc. PhDr. Martin Priečko, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

100% priebežné hodnotenie – seminárna práca.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Priebežné hodnotenie

100% priebežné hodnotenie – seminárna práca.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Vedomosti: Cieľom voliteľného seminára je informovať poslucháča o osobitostiach života v odľahlých sídlach na Slovensku, osobitne o jeho rodinných, hospodárskych a spoločenských aspektoch ako špecifickej zložky sídelnej štruktúry Slovenska. Predmet dopĺňa spektrum informácii k spoločenským vzťahom na slovenskej dedine a zároveň poukazuje na možnosti variability štúdia v etnológii.
Zručnosti: Predmet prináša metodické i teoretické informácie a zručnosti využiteľné v profesijnej praxi.
Profesijné kompetencie: odborná spôsobilosť vykonávať rozmanité profesie a aplikácia získaných vedomostí v budúcej praxi (akademická sféra, múzejníctvo, školstvo, cestovný ruch a iné).
Prenositeľné kompetencie: komunikačné schopnosti, kreativita, uvažovanie v širších odborových súvislostiach, rozvoj kritického myslenia.

Stručná osnova predmetu

Kurz podáva prehľad o historických náležitostiach, vzniku (kolonizácia na kopaničiarskom práve) a rozšírení rozptýleného osídlenia na Slovensku (trvalého i sezónneho). Poslucháč získava prehľad o sídelných, spoločenských a hospodárskych aspektoch života v odľahlých sídlach. Okrem spomínaného sa študent dozvie aj o aktuálnych problémoch (vysťahovanie, chátranie, odpredaj objektov) kopaničiarskeho života, prípadne možnostiach jeho revitalizácie.

Sylabus predmetu

Kurz podáva prehľad o historických náležitostiach, vzniku (kolonizácia na kopaničiarskom práve) a rozšírení rozptýleného osídlenia na Slovensku (trvalého i sezónneho). Poslucháč získava prehľad o sídelných, spoločenských a hospodárskych aspektoch života v odľahlých sídlach. Okrem spomínaného sa študent dozvie aj o aktuálnych problémoch (vysťahovanie, chátranie, odpredaj objektov) kopaničiarskeho života, prípadne možnostiach jeho revitalizácie.

Odporúčaná literatúra

PRIEČKO, M. 2019: Kysucký vrchári. Bratislava: Národopisná spoločnosť Slovenska. 198 s. ISBN 978-80-973341-1-6.
PRIEČKO, M. 2015: Socioekonomické perspektívy rozptýleného osídlenia na Slovensku: (komparácia lokalít Málinec, Nesluša a Valaská Belá). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. 172 s. ISBN 978-80-8105-718-2.
Slovenský národopis, roč. 28., č. 1., 1980. ISSN 1335-1303.
SITÁR, E. 1967: Kopaničiarske osídlenie na Slovensku. In: Vlastivedný časopis, č. 3., 1967. ISSN 0139-6668.
ŠVECOVÁ, S. 1975: Kopanicové sídla a dedina. UK, Praha. Bez ISBN. ŠVECOVÁ, S. 1984: Lazy v 19. a 20. storočí. UK, Praha. bez ISBN.
ŠVECOVÁ, S. 1988: Lazy a lazníci. In: Hont – Tradície ľudovej kultúry (zost. J. Botík)., B. Bystrica. ISBN 0-203-45803-6.
HUBA, M. 1997: Kopaničiarske osídlenie, životné prostredie a trvalo udržateľný spôsob existencie. In. Životné prostredie 2/1997. ISSN 0044-4863.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský